

Enheten för rörligt arbete och stab
Maria Baltzer, 010-730 9725
arbetsmiljoverket@av.se

Näringsdepartementet
Landsbygdsavdelningen
Enheten för djur och livsmedel

Remiss - Krav på att hålla djur lösgående – konsekvenser, övergångsbestämmelser och andra incitament än lagstiftning (rapport 2019:17)

Arbetsmiljöverket har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Näringsdepartementets remiss om Jordbruksverkets rapport *Krav på att hålla djur lösgående - konsekvenser, övergångsbestämmelser och andra incitament än lagstiftning* (rapport 2019:17).

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket vill uppmärksamma särskilda faktorer som kan innebära risk för olyckor och ohälsa i samband med arbete med lösgående djur. Det handlar bland annat om att anpassa lokaler, utrustning m.m. så att riskerna med lösgående djur minimeras. Sådana och andra viktiga faktorer i detta sammanhang behandlas bland annat i våra föreskrifter om Belastningsergonomi (AFS 2012:2), Ensamarbete (AFS 1982:3), Arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1), Användning av arbetsutrustning (AFS 2006:4) och Användning av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3). I våra föreskrifter om Arbete med djur (AFS 2008:17) finns särskilda krav beträffande lösgående djur.

Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för en säker och tillfredsställande arbetsmiljö. Undersökningar och riskbedömningar behöver göras löpande och regelbundet. Det bör understrykas att det kan finnas risker för ohälsa och olyckor i arbetet med lösgående djur som inte regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Därför ska man alltid undersöka alla förhållanden som kan innebära risker för ohälsa eller olyckor i sitt systematiska arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

I avsnitt 5.3.1.1 i rapporten används begreppet förslitningsskador. Detta är ett begrepp som inte används i arbetsmiljölagstiftningen. Vi rekommenderar därför att förslitningsskador byts ut mot belastningsbesvär, det begrepp som används i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Belastningsergonomi (AFS 2012:2).

I rapporten fokuserar man på de konsekvenser i den fysiska arbetsmiljön som kommer av att man vid övergång till lösgående system har möjlighet att öka mekaniseringen. Om övergång till lösgående system innebär ökad mekanisering ska arbetsgivaren se till att arbetstagaren har tillräckliga kunskaper om hur teknisk utrustning och hjälpmedel ska användas.

I de fall övergången till lösgående system innebär ny- eller ombyggnation av lokaler poängterar vi, med lagstöd i AML 3 kap. 6 – 7 a §§ och föreskrifterna om Arbetsplatsens utformning (2020:1 7 - 21 §§), att hänsyn till arbetsmiljön ska tas redan under projekteringen. Projekteringen ska genomföras så att det blir möjligt att skapa en god arbetsmiljö för de arbetstagare som kommer att arbeta i eller i anslutning till det färdiga byggnadsverket, det vill säga så att kraven i arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter uppfylls.

Angående föreskrifterna om Användning av arbetsutrustning (AFS 2006:4) är det viktigt att arbetsgivaren väljer rätt utrustningar från början, eftersom det är kostsamt och betydligt svårare att rätta till arbetsmiljöproblem p.g.a. olämpliga arbetsutrustningar i efterhand.

Rapporten använder begreppet psykisk arbetsmiljö (avsnitt 5.3.1.2) och nämner verksamhetens belåningsgrad och att arbetet blir friare. Det finns risk att denna del tolkas som något som regleras i arbetsmiljölagstiftningen. Arbetsmiljölagen är en ramlagstiftning och är till för att skydda arbetstagare mot risker för ohälsa och olyckor i arbetet. I Arbetsmiljöverkets föreskrifter preciseras vilka risker arbetsgivaren särskilt ska uppmärksamma i sitt systematiska arbetsmiljöarbete. I föreskrifterna om Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) regleras tre risker: ohälsosam arbetsbelastning, arbetstidens förläggning och kränkande särbehandling. Begreppet psykisk arbetsmiljö, verksamhetens belåningsgrad eller arbetets frihet är inget som berörs i Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin-Ekenhem. I den slutliga handläggningen har även ställföreträdande generaldirektör Håkan Olsson och enhetschef Solfrid Nilsen deltagit. Föredragande har varit Maria Baltzer.

Erna Zelmin-Ekenhem

Maria Baltzer